

Rozkład materiału wraz z planem wynikowym. Historia i społeczeństwo. Historia wokół nas. Klasa 5

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą; uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną; uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę celującą; uczeń:	Liczba godzin
CZĘŚĆ I. CYWILIZACJE NAD WIELKIMI RZEKAMI									
1. Czas w historii. 1. Chronologia – nauka o mierzeniu czasu. 2. Epoki historyczne i wielkie wydarzenia. 3. Fakty historyczne i daty. 4. Oś czasu, czyli jak porządkujemy kolejność wydarzeń.	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik zeszyt ćwiczeń 	<ul style="list-style-type: none"> chronologia i jej znaczenie dla pracy historyka podział dziejów na ery i epoki porządkowanie dziejów w kolejności chronologicznej oś czasu, określanie wieku umieszczanie wydarzeń na osi czasu pojęcia: chronologia, nasza era, przed naszą erą, epoki historyczne, starożytność, średniowiecze, nowożytność, współczesność 	I. Chronologia historyczna. Uczeń posługuje się podstawowymi określeniami czasu historycznego: okres p.n.e., n.e., tysiąclecie, wiek, rok; przyporządkowuje fakty historyczne datom; oblicza upływ czasu między wydarzeniami historycznymi i umieszcza je na linii chronologicznej; dostrzega związki teraźniejszości z przeszłością.	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, do czego służy oś czasu wymienia epoki historyczne rozumie, co oznacza pojęcie chronologia wyjaśnia pojęcia: tysiąclecie, wiek, półwiecze 	<ul style="list-style-type: none"> umieszcza daty na osi czasu w kolejności chronologicznej wyjaśnia skróty p.n.e., n.e. określa wiek danego wydarzenia wymienia epoki historyczne w kolejności chronologicznej oblicza czas, jaki upłynął między wydarzeniami 	<ul style="list-style-type: none"> określa wiek wydarzeń historycznych i połowę wieku wymienia wydarzenie, jakie zostało uznane za początek naszej ery zna daty graniczne epok historycznych, wie, co się wtedy wydarzyło wyjaśnia, czym są fakty historyczne podaje definicję chronologii 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje epoki historyczne bezbłędnie umieszcza daty na osi chronologicznej i określa, czy jest to pierwsza, czy druga połowa wieku 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie układa oś czasu swojej rodziny, przedstawia wydarzenia w porządku chronologicznym i je opisuje 	2

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą; uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną; uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę celującą; uczeń:	Liczba godzin
POWTÓRZENIE MATERIAŁU I SPRAWDZIAN WIADOMOŚCI – JAK NAZYWAMY EPOKI, JAK LICZYMY CZAS?	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik zeszyt ćwiczeń 	<ul style="list-style-type: none"> Czas w historii. 	jw.	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, do czego służy oś czasu wymienia epoki historyczne rozumie, co oznacza pojęcie chronologia wyjaśnia pojęcia: tysiąclecie, wiek, półwiecze 	<ul style="list-style-type: none"> umieszcza daty na osi czasu w kolejności chronologicznej wyjaśnia skróty p.n.e., n.e. określa wiek danego wydarzenia wymienia epoki historyczne w kolejności chronologicznej oblicza czas, jaki upłynął między wydarzeniami 	<ul style="list-style-type: none"> określa wiek wydarzeń historycznych i połowę wieku wymienia wydarzenie, jakie zostało uznane za początek naszej ery zna daty graniczne epok historycznych, wie co się wtedy wydarzyło wyjaśnia, czym są fakty historyczne podaje definicję chronologii 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje epoki historyczne bezbłędnie umieszcza daty na osi chronologicznej i określa, czy jest to pierwsza, czy druga połowa wieku 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie układa oś czasu swojej rodziny, przedstawia wydarzenia w porządku chronologicznym i je opisuje 	1
2. Nad Eufратem i Tygrysem. 1. Kraina między rzekami. 2. Rzeka to życie, i to całkiem wygodne. 3. Potężne mury miast. 4. U wrót świątyni. 5. Pismo i inne wynalazki miesz-	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik zeszyt ćwiczeń mapa 	<ul style="list-style-type: none"> położenie geograficzne Mezopotamii sieć kanałów nawadniających i ich znaczenie dla rolnictwa życie codzienne w Mezopotamii lud Sumerów architektura i wynalazki staro- 	Temat spoza PP. III. Tworzenie narracji historycznej.	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie Mezopotamię na podstawie ilustracji omawia wygląd bramy Isztar wyjaśnia, czym było pismo klinowe wymienia co najmniej jeden 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie Tygrys i Eufrat krótko omawia znaczenie kanałów nawadniających dla rozwoju rolnictwa w Mezopotamii wie, kim byli Sumerowie 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcie cywilizacja omawia życie codzienne i zajęcia Sumerów opowiada, jak wyglądały miasta w Mezopotamii wyjaśnia pochodzenie nazwy Babilonia 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje położenie geograficzne Mezopotamii z uwzględnieniem wpływu środowiska na życie ludzi omawia znaczenie wynalezienia koła i pisma dla 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie analizuje tekst źródłowy dotyczący praw ustanowionych przez Hammurabiego wskazuje wpływ cywilizacji babilońskiej na dzieje ludzkości bezbłędnie 	1

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą; uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną; uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę celującą; uczeń:	Liczba godzin
<p>kańców Mezopotamii.</p> <p>6. Co to jest prawo i po co je wymyślono?</p>		<p>żytnych Sumerów</p> <ul style="list-style-type: none"> • prawo Hammurabiego • pojęcia: Babilonia, miasto-państwo, ziggurat, pismo klinowe, cywilizacja, kanał nawadniający, prawo, kodeks 		<p>wynalazek Sumerów</p> <ul style="list-style-type: none"> • wie, kim był Hammurabi 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie ilustracji opisuje wygląd zigguratu • wymienia wynalazki Sumerów • zna zasadę kodeksu Hammurabiego „oko za oko, ząb za ząb” 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wygląd babilońskich świątyń i religijność Sumerów • wskazuje na osi czasu datę wynalezienia pisma 	<p>rozwoju człowieka</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia nauki, które rozwinęły się w Babilonii • wyjaśnia, dlaczego Mezopotamia uważana jest za obszar, w którym narodziła się pierwsza cywilizacja • wskazuje obszar Mezopotamii na mapie 	<p>posługuje się osią czasu; odczytuje czas trwania cywilizacji Mezopotamii</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta, że wynalezienie pisma uczeni uznali za początek epoki starożytności 	
<p>3. W Egipcie faraonów.</p> <p>1. O rzece, która żywiła Egipcjan.</p> <p>2. O tym, czego Egipcjanom nie brakowało, i o tym, co musieli sprowadzać.</p> <p>3. Państwo, władca i jego lud.</p> <p>4. Bogowie i kapłani.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń • mapa 	<ul style="list-style-type: none"> • położenie geograficzne Egiptu • znaczenie Nilu i jego wylewów dla rozwoju Egiptu • egipskie rolnictwo i handel • życie codzienne w egipskim domu • faraon – władca Egiptu • wierzenia starożytnego 	<p>Temat spoza PP.</p> <p>III. Tworzenie narracji historycznej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie Egipt i Nil • wyjaśnia, kim był faraon • na podstawie ilustracji omawia wygląd piramidy • podaje kilka informacji na temat pozycji kapłanów w państwie egipskim 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: faraon, piramida, papirus, mumia • wymienia imiona kilku egipskich bogów • opowiada, jak wyglądało życie codzienne w starożytnym Egipcie • wyjaśnia, dlaczego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego Egipt nazywano darem Nilu • charakteryzuje podział społeczeństwa egipskiego • omawia pracę egipskich rolników • wyjaśnia, jak produkowano papirus • omawia religijność starożytnych Egipcjan 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje życie codzienne w starożytnym Egipcie • omawia znaczenie odkrycia grobu Tutenchamona dla poznania kultury starożytnego Egiptu • wyjaśnia, na czym polegał 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje wpływ kultury starożytnego Egiptu na kulturę współczesną • przygotowuje prezentację na temat zabytków z czasów starożytnych, jakie do dziś można zobaczyć w Egipcie 	1

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą; uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną; uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę celującą; uczeń:	Liczba godzin
5. Urzędnicy i pisarze. 6. Zapisane na zwojach papirusu.		<p>nych Egipcjan</p> <ul style="list-style-type: none"> • społeczeństwo egipskie – rolnicy, urzędnicy i kapłani • piramidy i papirus • pojęcia: faraon, mumia, piramidy, papirus 		skim	<p>go Egipcjanie mumifikowali ciała zmarłych</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia, czym zajmowali się w Egipcie urzędnicy i pisarze • na podstawie ilustracji omawia symbole władzy faraona 	<p>cja</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje zakres władzy faraona 	hierarchiczny podział społeczeństwa egipskiego		
<p>4. Palestyna i jej mieszkańcy.</p> <p>1. Ziemia Obiecana. 2. Trudna droga do Ziemi Obiecanej. 3. Wiara w jedyne Boga. 4. O tym, jak powstało królestwo Izraela. 5. Walka Dawida z Goliatem. 6. O wielkich królach Izraela.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń • mapa 	<ul style="list-style-type: none"> • położenie geograficzne Palestyny • Abraham i jego wędrówka do Ziemi Obiecanej • Mojżesz i wyprowadzenie Izraelitów z Egiptu • Dziesięciorgo Przykazań • Walka Dawida z Goliatem • świątynia Salomona w Jerozolimie i Arka Przymierza • Biblia – Stary Testa- 	Temat spoza PP III. Tworzenie narracji historycznej.	<ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie Palestynę i wyjaśnia, dlaczego została nazwana Ziemią Obiecaną • wie, kim byli Abraham, Mojżesz, Dawid, Goliat i Salomon • na podstawie ilustracji omawia wygląd świątyni Salomona 	<ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie drogę Abrahama z Ur do Kanaan • streszcza opowieść o walce Dawida z Goliatem • wyjaśnia, skąd Izraelici otrzymali Dziesięciorgo Przykazań • wie, czym była Arka Przymierza • wyjaśnia pojęcia: Biblia, Stary Te- 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje położenie geograficzne Palestyny • wyjaśnia, dlaczego Izraelici trafili do Egiptu • omawia znaczenie Dziesięciorga Przykazań • wie, kim byli Filistyni i jaką rolę odegrali w historii Izraela 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje religię Izraelitów do wierzeń starożytnych Egipcjan i Sumerów • omawia symbolikę Świątyni Jerozolimskiej • wyjaśnia znaczenie powieдения „walka Dawida z Goliatem” • wie, czym jest Ściana Płaczu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje podobieństwa i różnice między religią Izraelitów a religią Egipcjan i Sumerów 	1

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą; uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną; uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę celującą; uczeń:	Liczba godzin
		<ul style="list-style-type: none"> ment pojęcia: Ziemia Obiecana, Arka Przymierza, Biblia, Stary Testament 			<ul style="list-style-type: none"> stament, Arka Przymierza, Tora 				
5. Od obrazków do liter. 1. Ludzie i pismo. 2. Materiały pisarskie.	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik zeszyt ćwiczeń 	<ul style="list-style-type: none"> znaczenie pisma dla dziejów człowieka pojęcia: pismo obrazkowe, pismo klinowe, hieroglify, alfabet fenicki, alfabet grecki, alfabet rzymski, średnio-wieczna łacina dawne materiały pisarskie: tabliczki z gliny, papirus, skorupki rozbitych naczyń, pergamin 	9. Fundamenty Europy. Uczeń: 1) wyjaśnia znaczenie wynalazku pisma dla wspólnoty ludzkiej.	<ul style="list-style-type: none"> własnymi słowami wyjaśnia, czym jest pismo wymienia co najmniej dwa rodzaje dawnego pisma podaje przykłady materiałów piśmienniczych 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady pisma obrazkowego i przykłady pisma alfabetycznego wie, kto wynalazł najstarszy alfabet wymienia najstarsze materiały piśmiennicze wyjaśnia pojęcia: pergamin, papirus 	<ul style="list-style-type: none"> podaje definicję pojęcia pismo krótko charakteryzuje różne rodzaje pisma omawia znaczenie pisma dla rozwoju ludzkości porównuje pismo obrazkowe z pismami fonetycznymi potrafi dopasować rodzaj materiału pisarskiego do rodzaju pisma 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia ewolucję pisma – od pisma rysunkowego do alfabetycznego ocenia, który rodzaj pisma wywarł największy wpływ na rozwój ludzkości potrafi dopasować rodzaj materiału pisarskiego do rodzaju pisma – wyjaśnia, dlaczego właśnie taki rodzaj materiału pisarskiego był używany 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie formułuje wypowiedź na temat „ewolucja pisma – od pisma obrazkowego do współczesnego alfabetu” 	1

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą; uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną; uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę celującą; uczeń:	Liczba godzin
POWTÓRZENIE MATERIAŁU I SPRAWDZIAN WIADOMOŚCI – CYWILIZACJE NAD WIELKIMI RZEKAMI.	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik zeszyt ćwiczeń 	2. Nad Eufratem i Tygrysem. 3. W Egipcie faraonów. 4. Palestyna i jej mieszkańcy. 5. Od obrazków do liter.	jw.	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie Mezopotamię na podstawie ilustracji omawia wygląd bramy Isztar wie, co to było pismo klinowe wymienia co najmniej jeden wynalazek Sumerów wie, kim był Hammurabi wskazuje na mapie Egipt i Nil wie, kim był faraon na podstawie ilustracji omawia wygląd piramidy podaje kilka informacji na temat pozycji kapłanów 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie Tygrys i Eufrat krótko omawia znaczenie kanałów nawadniających dla rozwoju rolnictwa w Mezopotamii wie, kim byli Sumerowie na podstawie ilustracji opisuje wygląd zigguratu 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcie cywilizacja omawia życie codzienne i zajęcia Sumerów opisuje wygląd miast w Mezopotamii wyjaśnia pochodzenie nazwy Babilonia 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje położenie geograficzne Mezopotamii z uwzględnieniem wpływu środowiska na życie ludzi omawia znaczenie wynalezienia koła i pisma dla rozwoju człowieka wie, jakie nauki rozwinęły się w Babilonii 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie analizuje tekst źródłowy dotyczący praw ustanowionych przez Hammurabiego opisuje i podkreśla wpływ cywilizacji babilońskiej na dzieje ludzkości 	2

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą; uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną; uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę celującą; uczeń:	Liczba godzin
				<ul style="list-style-type: none"> w państwie egipskim pokazuje na mapie Palestynę i wyjaśnia, dlaczego została nazwana Ziemią Obiecaną wie, kim byli Abraham, Mojżesz, Dawid, Goliat i Salomon na podstawie ilustracji omawia wygląd świątyni Salomona własnymi słowami wyjaśnia, czym jest pismo wymienia co najmniej dwa rodzaje dawnego pisma podaje przykłady materiałów piśmienniczych 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia wynalazki Sumerów zna zasadę kodeksu Hammurabiego „oko za oko, ząb za ząb” wyjaśnia pojęcia: faraon, piramida, papirus, mumia wymienia imiona kilku egipskich bogów wie, jak wyglądało życie codzienne w starożytnym Egipcie wyjaśnia, dlaczego Egipcjanie mumifikowali ciała zmarłych wie, czym zajmowali się w Egipcie urzędnicy i pisarze na podstawie ilustracji omawia symbole władzy faraona pokazuje na mapie 	<ul style="list-style-type: none"> omawia wygląd babilońskich świątyń i religię Sumerów wyjaśnia, dlaczego Egipt nazywano darem Nilu charakteryzuje podział społeczeństwa egipskiego omawia pracę egipskich rolników wie, jak produkowano papirus omawia religię starożytnych Egipcjan charakteryzuje zakres władzy faraona charakteryzuje położenie geograficzne Palestyny wyjaśnia, dlaczego Izraelici trafili do Egiptu omawia znaczenie religii w życiu Izraelitów 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego Mezopotamia uważana jest za obszar, w którym narodziła się pierwsza cywilizacja charakteryzuje życie codzienne w starożytnym Egipcie omawia znaczenie odkrycia grobu Tutenchamona dla poznania kultury starożytnego Egiptu wyjaśnia, na czym polegał hierarchiczny podział społeczeństwa egipskiego porównuje religię Izraelitów do wierzeń starożytnych Egipcjan 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje wpływ kultury starożytnego Egiptu na kulturę współczesną przygotowuje prezentację na temat zabytków z czasów starożytnych, jakie do dziś można zobaczyć w Egipcie wskazuje podobieństwa i różnice między religią Izraelitów a religią Egipcjan i Sumerów samodzielnie formułuje wypowiedź na temat „ewolucja pisma – od pisma obrazkowego do współczesnego alfabetu” 	

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą; uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną; uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę celującą; uczeń:	Liczba godzin
					<p>drogę Abrahama z Ur do Kanaan</p> <ul style="list-style-type: none"> • streszcza opowieść o walce Dawida z Goliatem • wyjaśnia, skąd Izraelici otrzymali Dziesięcioro Przykazań • wie, czym była Arka Przymierza • wyjaśnia pojęcia: Biblia, Stary Testament, Arka Przymierza, Tora • podaje przykłady pisma obrazkowego i przykłady pisma alfabetycznego • wie, kto wynalazł najstarszy alfabet • wymienia najstarsze materiały piśmiennicze • wyjaśnia pojęcia: pergamin, papirus 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, kim byli Filistyni i jaką rolę odegrali w historii Palestyny • podaje definicję pojęcia pismo • krótko charakteryzuje różne rodzaje pisma • omawia znaczenie pisma dla rozwoju ludzkości • porównuje pismo obrazkowe z pismami fonetycznymi • potrafi dopasować rodzaj materiału pisarskiego do rodzaju pisma 	<p>i Sumerów</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia symbolikę Świątyni Jerozolimskiej • wyjaśnia znaczenie powieдения „walka Dawida z Goliatem” • wie, czym jest Ściana Płaczu • przedstawia ewolucję pisma – od pisma rysunkowego do alfabetycznego • ocenia, który rodzaj pisma wywarł największy wpływ na rozwój ludzkości • potrafi dopasować rodzaj materiału pisarskiego do rodzaju pisma – wyjaśnia, dlaczego właśnie taki rodzaj materiału 		

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą; uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną; uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę celującą; uczeń:	Liczba godzin
							pisarskiego był używany		
CZĘŚĆ II. STAROŻYTNI GRECY									
6. W ojczyźnie starożytnych Greków. 1. Kraina Greków. 2. Życie w greckiej polis. 3. Na greckiej agorze. 4. W greckim domu.	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik zeszyt ćwiczeń mapa 	<ul style="list-style-type: none"> położenie geograficzne Grecji Hellada i Hellenowie kolonizacja grecka greckie polis co się działo na greckiej agorze życie codzienne starożytnych Greków pojęcia: polis, kolonizacja 	9. Fundamenty Europy. Uczeń: 1) opisuje życie w Atenach peryklejskich.	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie Grecję na podstawie rysunku omawia życie codzienne w greckiej polis wie, co oznacza pojęcie Hellada i Hellenowie własnymi słowami wyjaśnia pojęcie demokracja 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie ilustracji omawia budowę greckich statków handlowych wie, jak funkcjonowała demokracja ateńska wyjaśnia pojęcie agora wyjaśnia pojęcia: barbarzyńca, kolonie, polis 	<ul style="list-style-type: none"> omawia położenie geograficzne i warunki naturalne Grecji wyjaśnia, kto w greckim polis mógł zostać obywatelem opisuje funkcje greckiej agory opisuje życie codzienne greckiej rodziny na podstawie materiału ikonograficznego opisuje grecki dom 	<ul style="list-style-type: none"> omawia przyczyny i skutki kolonizacji greckiej wie, czym zajmowała się rada pięciuset 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje demokrację ateńską ze współczesnym ustrojem Polski 	1

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą; uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną; uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę celującą; uczeń:	Liczba godzin
7. Ateny i Sparta. 1. Ateny – państwo wolnych obywateli. 2. Sparta – państwo żołnierzy. 3. W obronie przed wspólnym wrogiem. 4. Wojny Greków z Persami.	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik zeszyt ćwiczeń mapa 	<ul style="list-style-type: none"> demokracja ateńska Perykles – najwybitniejszy przywódca Aten wychowanie spartańskie wygląd i uzbrojenie spartańskiego hoplity Persja – zagrożenie dla greckich polis wojny Greków z Persami Leonidas i klęska w wąwozie Termopile jako przykład wielkiej odwagi i patriotyzmu greckie okręty bojowe pojęcia: obywatel, demokracja, zgromadzenie ludowe, agora, wychowanie spartańskie, hoplita 	9. Fundamenty Europy. Uczeń: 2) opisuje życie w Atenach peryklejskich.	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie Ateny i Spartę wyjaśnia, jak funkcjonowała demokracja ateńska wyjaśnia, co oznacza, że Sparta była państwem żołnierzy wie, z kim Grecy toczyli wojny w V w. p.n.e. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, do czego służyły ostrakony krótko omawia najważniejsze cechy demokracji ateńskiej wie, kim byli: Perykles, Miltiades, Leonidas i Kserkses, na podstawie ilustracji opisuje uzbrojenie hoplity krótko omawia przebieg i wynik wojen grecko-perskich 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia w kolejności chronologicznej najważniejsze bitwy wojen grecko-perskich charakteryzuje ustrój Sparty wyjaśnia, kim byli Persowie i dlaczego ruszyli z wyprawą przeciwko państwu greckim wyjaśnia, na czym polegało spartańskie wychowanie 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje ustrój Aten i Sparty, wskazuje zalety i wady każdego z nich przedstawia na mapie i szczegółowo omawia przebieg wojen grecko-perskich 	<ul style="list-style-type: none"> korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych wyszukuje informacje o „polskich Termopilach” i przygotowuje na ten temat prezentację 	1
8. Kultura Greków. 1. Najtrudniejsze	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik zeszyt ćwiczeń 	<ul style="list-style-type: none"> narodziny filozofii Herodot – ojcem historii 	9. Fundamenty Europy. Uczeń:	<ul style="list-style-type: none"> wymienia co najmniej jednego z wielkich greków 	<ul style="list-style-type: none"> krótko omawia przebieg starożytnych igrzysk 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, skąd się wzięła filozofia omawia poglądy 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje igrzyska starożytne do igrzysk 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie zbiera i prezentuje in- 	1

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą; uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną; uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę celującą; uczeń:	Liczba godzin
<p>pytania.</p> <p>2. W poszukiwaniu dobra.</p> <p>3. O laur zwycięstwa, czyli coś dla tych, którzy lubią sport.</p> <p>4. Na Olimpie.</p> <p>5. Wszystko dla bogów.</p> <p>6. Bogowie i herosi.</p> <p>7. Muzyka i teatr.</p>		<ul style="list-style-type: none"> wielcy greccy filozofowie: Heraklit z Efezu, Sokrates, Platon i Arystoteles starożytne igrzyska i olimpiada bogowie i herosi starożytnych Greków w greckim teatrze greckie malarstwo wazowe pojęcia: filozofia, polityka, ambrozja, mit, olimpiada, igrzyska, kultura, teatr, mitologia, Olimp, bogowie olimpijscy, świątynia grecka, teatr grecki 	<p>2) opisuje życie w Atenach peryklejskich, używając pojęć: teatr, filozofia, bogowie olimpijscy (Zeus, Atena, Apollo), mity (Herakles, Odyszeusz), olimpiada.</p>	<ul style="list-style-type: none"> wiek filozofów wiek, w którym odbyły się pierwsze igrzyska starożytne wymienia kilku greckich bogów opowiada co najmniej jeden mit wiek, że Grecy byli twórcami teatru na podstawie ilustracji omawia wygląd teatru greckiego 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy charakterystyczne religijności starożytnych Greków wiek, kim byli Herodot, Sokrates, Platon i Arystoteles wyjaśnia pojęcia: filozofia, olimpiada, igrzyska, mit, ambrozja, teatr, Olimp, bogowie olimpijscy, heros, teatr grecki 	<p>Platona i Arystotelesa na temat dobra</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia przebieg starożytnych igrzysk opowiada mity o Heraklesie i Odyszeuszu wyjaśnia, dlaczego Herodota nazywamy ojcem historii wymienia greckich bogów i dziedziny, jakimi się opiekowali 	<p>nowożytnych, wskazuje cechy wspólne i różnice</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje teatr grecki do teatru współczesnego łączy pochodzenie igrzysk z obchodami świąt na cześć Zeusa, a korzenie teatru z uroczystościami na cześć Dionizosa 	<p>formacje dotyczące wskrzeszenia idei igrzysk w XIX wieku</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia słowa pochodzenia greckiego (np.: gimnazjum, geografia, biologia, stadion, biblioteka) 	

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą; uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną; uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę celującą; uczeń:	Liczba godzin
9. Architekci i rzeźbiarze. 1. Świątynie na Akropolu. 2. Rzeźby, kamienne posągi i malowidła.	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik zeszyt ćwiczeń 	<ul style="list-style-type: none"> Akropol – wzgórze wielu świątyń porządki architektoniczne greckich kolumn greckie rzeźby i ich znaczenie dla rozwoju sztuki pojęcia: Akropol, świątynia Ateny, Zeus Olimpijski, Fidiasz greckie malarstwo wazowe – styl czarnofigurowy i czerwonofigurowy 	9. Fundamenty Europy. Uczeń: 2) opisuje życie w Atenach peryklejskich.	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie ilustracji omawia wygląd Akropolu wymienia co najmniej jedną cechę charakterystyczną greckich rzeźb i posągów odróżnia styl czarnofigurowy od czerwonofigurowego 	<ul style="list-style-type: none"> umieszcza na osi chronologicznej V w. p.n.e. – okres rozkwitu kultury greckiej wymienia porządki architektoniczne greckich kolumn wie, komu była poświęcona największa świątynia ateńskiego Akropolu opowiada, jak wyglądał Partenon wie, kim był Fidiasz 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy charakterystyczne greckiej architektury opowiada, jak Grecy rzeźbili i ozdabiali rzeźby i posągi charakteryzuje styl czarnofigurowy i czerwonofigurowy i czerwonofigurowy greckiego malarstwa wazowego 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polegał wpływ kultury greckiej na inne regiony Morza Śródziemnego i Morza Czarnego samodzielnie zastanawia się, jakim źródłem historycznym są dla nas dzieła sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje wpływ architektury greckiej na style architektoniczne późniejszych epok 	1
POWTÓRZENIE MATERIAŁU I SRAWDZIAN WIADOMOŚCI – O STAROŻYTNYCH GREKACH.	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik zeszyt ćwiczeń 	6. W ojczyźnie starożytnych Greków. 7. Ateny i Sparta. 8. Kultura Greków. 9. Architekci i rzeźbiarze	jw.	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie Grecję na podstawie rysunku omawia życie codzienne w greckiej polis wie, co oznacza pojęcie Hellada i Hellenowie wyjaśnia pojęcie demokracja 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie ilustracji omawia budowę greckich statków handlowych wie, jak funkcjonowała demokracja ateńska wyjaśnia pojęcie agora wyjaśnia pojęcia: barbarzyńca, ko- 	<ul style="list-style-type: none"> omawia położenie geograficzne i warunki naturalne Grecji wyjaśnia, kto w greckim polis mógł zostać obywatelem opowiada, jaką funkcję pełniła grecka agora opisuje życie co- 	<ul style="list-style-type: none"> omawia przyczyny i skutki kolonizacji greckiej wie, czym zajmowała się rada pięciuset porównuje ustrój Aten i Sparty, wskazuje zalety 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje demokrację ateńską ze współczesnym ustrojem Polski korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych wyszukuje informacje o „polskich Termopilach” 	2

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą; uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną; uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę celującą; uczeń:	Liczba godzin
				<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie Ateny i Spartę opisuje, jak funkcjonowała demokracja ateńska wyjaśnia, co oznacza, że Sparta była państwem żołnierzy wie, z kim Grecy toczyli wojny w V w. p.n.e. wymienia co najmniej jednego z wielkich greckich filozofów wie, w którym wieku p.n.e. odbyły się pierwsze igrzyska starożytne wymienia kilku greckich bogów opowiada co najmniej jeden mit wie, że Grecy byli 	<ul style="list-style-type: none"> lonie, polis wyjaśnia, do czego służyły ostrakony krótko omawia najważniejsze cechy demokracji ateńskiej wie, kim byli: Perykles, Miltiades, Leonidas i Kserkses na podstawie ilustracji opisuje uzbrojenie hoplity krótko omawia przebieg i wynik wojen grecko-perskich krótko omawia przebieg starożytnych igrzysk wymienia cechy charakterystyczne religii starożytnych Greków wie, kim byli Herodot, Sokra- 	<ul style="list-style-type: none"> dzienne greckiej rodziny na podstawie materiału ikonograficznego opisuje grecki dom przedstawia w kolejności chronologicznej najważniejsze bitwy wojen grecko-perskich charakteryzuje ustrój Sparty wyjaśnia, kim byli Persowie i dlaczego ruszyli z wyprawą przeciwko państwu greckim wyjaśnia, na czym polegało spartańskie wychowanie wyjaśnia, skąd się wzięła filozofia omawia poglądy Platona i Arystotelesa na temat dobra przedstawia prze- 	<ul style="list-style-type: none"> i wady każdego z nich przedstawia na mapie i szczegółowo omawia przebieg wojen grecko-perskich porównuje igrzyska starożytne do igrzysk nowożytnych, wskazuje cechy wspólne i różnice porównuje teatr grecki do teatru współczesnego łączy pochodzenie igrzysk z obchodami świąt na cześć Zeusa, a korzenie teatru z uroczystościami na cześć Dionizosa 	<ul style="list-style-type: none"> przygotowuje na ten temat prezentację samodzielnie zbiera i prezentuje informacje dotyczące wskrzeszenia idei igrzysk w XIX wieku wymienia słowa pochodzenia greckiego (np.: gimnazjum, geografia, biologia, stadion, biblioteka) wskazuje wpływ architektury greckiej na style architektoniczne późniejszych epok 	

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą; uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną; uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę celującą; uczeń:	Liczba godzin
				<p>twórcami teatru</p> <ul style="list-style-type: none"> • na podstawie ilustracji omawia wygląd teatru greckiego • na podstawie ilustracji omawia wygląd Akropolu • wymienia co najmniej jedną cechę charakterystyczną greckich rzeźb i posągów • odróżnia styl czarnofigurowy od czerwonofigurowego 	<p>tes, Platon i Arystoteles</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: filozofia, olimpiada, igrzyska, mit, ambrozja, teatr, Olimp, bogowie olimpijscy, heros, teatr grecki • umieszcza na osi chronologicznej V w. p.n.e. – okres rozkwitu kultury greckiej • wymienia porządki architektoniczne greckich kolumn • wie, komu była poświęcona największa świątynia ateńskiego Akropolu • opowiada, jak wyglądał Partenon • wie, kim był Fidiasz 	<p>bieg starożytnych igrzysk</p> <ul style="list-style-type: none"> • opowiada mity o Heraklesie i Odyseuszu • wyjaśnia, dlaczego Herodota nazywamy ojcem historii • wymienia greckich bogów i dziedziny, jakimi się opiekowali • wymienia cechy charakterystyczne greckiej architektury • opowiada, jak Grecy rzeźbili i ozdabiali rzeźby i posagi • charakteryzuje styl czarnofigurowy i czerwonofigurowy greckiego malarstwa wazowego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polegał wpływ kultury greckiej na inne regiony Morza Śródziemnego i Morza Czarnego • samodzielnie zastanawia się, jakim źródłem historycznym są dla nas dzieła sztuki 		
CZĘŚĆ III. STAROŻYTNI RZYMIANIE									

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą; uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną; uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę celującą; uczeń:	Liczba godzin
10. W starożytnym Rzymie. 1. O mieście na siedmiu wzgórzach. 2. Rzym i jego mieszkańcy. 3. O wilczycy, podróżniku i o tym, jak powstał Rzym. 4. O królach i urzędnikach rzymskich.	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik zeszyt ćwiczeń 	<ul style="list-style-type: none"> położenie geograficzne Rzymu i jego rozwój terytorialny życie codzienne w starożytnym Rzymie założenie Rzymu i legendy związane z tym wydarzeniem Rzym republiką pojęcia: senat, zgromadzenie ludowe, republika, trybun ludowy, konsul 	9. Fundamenty Europy. Uczeń: 2) charakteryzuje osiągnięcia Rzymu.	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie Półwysep Apeniński wskazuje na osi chronologicznej wiek, w którym założono Rzym na podstawie ilustracji opisuje wygląd rzymskiej ulicy opowiada co najmniej jedną legendę związaną z założeniem Rzymu własnymi słowami wyjaśnia pojęcie republika wie, że językiem Rzymian była łacina 	<ul style="list-style-type: none"> podaje datę założenia Rzymu wyjaśnia pojęcie Imperium Rzymskie wymienia uprawnienia zgromadzenia ludowego, senatu, trybunów ludowych i konsulów opowiada legendy o założeniu Rzymu wie, kto mógł zostać senatorem wyjaśnia, dlaczego wilczyca jest symbolem Rzymu podaje pochodzenie słowa republika wyjaśnia pojęcia: termy, akwedukty 	<ul style="list-style-type: none"> omawia położenie i warunki geograficzne Rzymu wymienia przyczyny rozwoju Rzymu opowiada o rzymskim senacie wyjaśnia, w jakich okolicznościach Rzym stał się republiką na osi chronologicznej umieszcza daty założenia Rzymu i wprowadzenia republiki 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje opowieści o założeniu Rzymu z ustaleniami historyków na podstawie planu omawia rozwój terytorialny Rzymu porównuje ustrój republikańskiego Rzymu z demokracją ateńską – wskazuje podobieństwa i różnice 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje ustrój demokracji rzymskiej ze współczesną demokracją 	1

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą; uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną; uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę celującą; uczeń:	Liczba godzin
11. Rzym cesarstwem. 1. Pod znakiem Marsa. 2. Sukcesy wodzów i koniec republiki. 3. Juliusz Cezar. 4. Oktawian i początek cesarstwa.	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik zeszyt ćwiczeń 	<ul style="list-style-type: none"> legiony rzymskie i ich podboje uzbrojenie legionistów wielcy wodzowie – Hannibal, Cezar zwycięstwa Cezara i upadek republiki Oktawian August i początek cesarstwa pojęcia: dyktator, legion, legionista, centurion, legat, cesarz, cesarstwo 	9. Fundamenty Europy. Uczeń: 3) charakteryzuje osiągnięcia Rzymu.	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie ilustracji omawia strój i uzbrojenie rzymskiego legionisty wie, kim byli Hannibal, Juliusz Cezar i Oktawian August umieszcza na osi chronologicznej I wiek p.n.e. własnymi słowami wyjaśnia pojęcia: cesarstwo, legion, legionista 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny podbojów Rzymian wskazuje na mapie Kartaginę i Galię wyjaśnia pojęcia: dyktator, cesarz, centurion, legat omawia sposób dojścia Cezara do władzy wyjaśnia, czym były prowincje rzymskie i jaka była rola namiestników wyjaśnia, skąd pochodzi słowo cesarz 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie największy zasięg Imperium Rzymskiego wyjaśnia różnicę między republiką a cesarstwem charakteryzuje sposób walki Galów wie, w jakich okolicznościach wznoszono łuki tryumfalne krótko omawia wojny Rzymu z Kartaginą omawia władzę cesarzy, wymienia ich prerogatywy 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego wodzowie rzymskich legionów z czasem sięgali po władzę wymienia państwa starożytne, które zostały podbite przez Rzym 	<ul style="list-style-type: none"> omawia wpływ wybitnych jednostek (Hannibal, Cezar, Oktawian August) na dzieje Rzymu 	1

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą; uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną; uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę celującą; uczeń:	Liczba godzin
12. Kultura Rzymian. 1. Prawo rzymskie. 2. Architekci i artyści. 3. Akwedukty, drogi i mosty.	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik zeszyt ćwiczeń 	<ul style="list-style-type: none"> prawo rzymskie rzymskie drogi wodociągi i mosty pojęcia: prawo rzymskie, Panteon, Forum Romanum, akwedukt, terminy 	9. Fundamenty Europy. Uczeń: 3) charakteryzuje osiągnięcia Rzymu, używając terminu prawo rzymskie.	<ul style="list-style-type: none"> wymienia prawo rzymskie jako podstawę współczesnego prawa wymienia największe osiągnięcia Rzymian: drogi, akwedukty i mosty na podstawie ilustracji omawia wygląd rzymskiej ulicy 	<ul style="list-style-type: none"> wie, czym był Panteon opisuje Forum Romanum jako centrum życia starożytnego Rzymu na podstawie informacji opisuje sposób budowania rzymskich dróg 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady zasad rzymskiego prawa, stosowanych do dziś opisuje sposób budowania rzymskich dróg wskazuje przykłady naśladowania przez Rzymian architektury greckiej wyjaśnia powiedzenie „wszystkie drogi prowadzą do Rzymu” 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady rzymskich budowli, które możemy oglądać także dzisiaj wyjaśnia, dlaczego dla starożytnych Rzymian ważne było budowanie dróg 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia państwa Europy, Afryki i Azji, w których można zobaczyć pozostałości rzymskich dróg, akweduktów i mostów 	1
13. Społeczeństwo rzymskie. 1. Co Rzymianie robili, gdy nie wojowali? 2. Religia Rzymian. 3. Igrzyska Rzymian. 4. Ludzie wolni i niewolnicy.	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik zeszyt ćwiczeń 	<ul style="list-style-type: none"> rola rodziny w społeczeństwie rzymskim życie codzienne Rzymian religia i bogowie Rzymian igrzyska – walki gladiatorów, przedstawienia teatralne i wyścigi rydwanów 	9. Fundamenty Europy. Uczeń: 3) charakteryzuje osiągnięcia Rzymu, używając pojęć i terminów: drogi, wodociągi.	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie ilustracji omawia wygląd domu bogatego Rzymianina wymienia kilku rzymskich bogów wie, kim byli gladiatorzy wymienia przykładowe rozrywki Rzymian 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jaką pozycję miała rodzina w społeczeństwie rzymskim wyjaśnia, jacy bogowie tworzyli Trójcę Kapitolińską omawia wygląd i przeznaczenie Panteonu 	<ul style="list-style-type: none"> omawia religię Rzymian charakteryzuje ulubione rozrywki Rzymian – wyścigi rydwanów i walki gladiatorów wie, w jaki sposób zdobywano niewolników w Imperium Rzymskim 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje religię Rzymian i Greków, wskazuje podobieństwa i różnice wskazuje, czym różniły się igrzyska greckie od igrzysk rzymskich porównuje 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie przygotowuje wypowiedź na temat sieci dróg rzymskich, wykorzystuje informacje poza-podręcznikowe – encyklopedie, literaturę przedmiotu, internet 	1

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą; uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną; uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę celującą; uczeń:	Liczba godzin
		<p>nów</p> <ul style="list-style-type: none"> • społeczeństwo Imperium Rzymskiego – ludzie wolni i niewolnicy • pojęcia: Trójca Kapitołińska, Pantheon, walki gladiatorów, Koloseum, wyścigi rydwanów, Cyrk Wielki 		<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie niewolnik 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, co się odbywało w Koloseum i w Cyrku Wielkim • wyjaśnia pojęcia: igrzyska, amfiteatr 		<p>pozycję ludzi wolnych i niewolników w cesarstwie rzymskim</p>		

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą; uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną; uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę celującą; uczeń:	Liczba godzin
14. Chrześcijanie. 1. Jezus z Nazaretu. 2. Początki chrześcijaństwa. 3. Czym jest tolerancja?	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik zeszyt ćwiczeń 	<ul style="list-style-type: none"> nauczanie Jezusa z Nazaretu działalność apostołów rozwój chrześcijaństwa w Imperium Rzymskim tolerancja – poszanowanie prawa innych pojęcia: Mesjasz, Dobra Nowina, ewangelie, apostołowie, przypowieści, chrześcijaństwo, tolerancja 	9. Fundamenty Europy. Uczeń: 4) opisuje narodziny chrześcijaństwa i jego rozpowszechnienie w czasach starożytnych.	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na osi czasu I w. n.e. wskazuje na mapie Palestynę wie, kim był Jezus z Nazaretu wie, że narodziny Jezusa uznano za początek naszej ery (n.e.) wyjaśnia pojęcia: apostoł, Ewangelia, 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia symbole pierwszych chrześcijan wyjaśnia, kogo nazywamy chrześcijanami umieszcza na osi chronologicznej wiek, w którym chrześcijanie mogli wyznawać swoją religię bez narażenia się na prześladowania wyjaśnia pojęcia: Dobra Nowina, przypowieść, tolerancja, Mesjasz 	<ul style="list-style-type: none"> omawia symbolikę chrześcijańską wyjaśnia, dlaczego pierwsi chrześcijanie modlili się w katakumbach podaje przyczyny i przebieg prześladowań chrześcijan w Rzymie krótko omawia działalność apostołów Piotra i Pawła z Tarsu 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie kraje, w których apostołowie głosili naukę Jezusa charakteryzuje nauczanie Jezusa 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie informacji poza podręcznikowych odpowiada na pytanie, czy chrześcijanie mogą wyznawać dziś religię na całym świecie, czy są miejsca, gdzie są prześladowani podaje przykłady nietolerancji w dzisiejszym świecie 	1
15. Upadek Imperium Rzymskiego. 1. Co złego stało się w imperium? 2. Ludzie z długimi brodami. 3. Z Rzymu do Konstantynopola. 4. Kto pokonał Rzym?	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik zeszyt ćwiczeń 	<ul style="list-style-type: none"> kryzys Imperium Rzymskiego najazdy barbarzyńców – Wandalowie i Hunowie podział cesarstwa rzymskiego na wschodnie i zachodnie 	Temat spoza PP.	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na osi chronologicznej V w. n.e. wyjaśnia pojęcie barbarzyńca wskazuje na mapie Rzym i Konstantynopol wymienia plemio- 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny słabości cesarstwa rzymskiego wskazuje na mapie kierunki podbojów Hunów i Wandalów 	<ul style="list-style-type: none"> podaje współczesne znaczenia słów wandal i barbarzyńca podaje daty podziału cesarstwa na wschodnie i zachodnie oraz datę upadku cesarstwa 	<ul style="list-style-type: none"> omawia dziedzictwo cywilizacji rzymskiej wyjaśnia, na czym polegała przewaga militarna plemion barbarzyńskich nad Rzymianami 	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje informacje na temat dalszych losów cesarstwa wschodniorzymskiego 	1

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą; uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną; uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę celującą; uczeń:	Liczba godzin
5. To, co najcenniejsze – dziedzictwo cywilizacji rzymskiej.		<ul style="list-style-type: none"> upadek cesarstwa rzymskiego 		na Wandalów i Hunów		zachodniego			
POWTÓRZENIE MATERIAŁU I SRADZIAN WIA-DOMOŚCI – O STAROŻY-TNYCH RZYMIANACH.	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik zeszyt ćwiczeń mapa historyczna 	10. W starożytnym Rzymie. 11. Rzym cesarstwem. 12. Kultura Rzymian. 13. Społeczeństwo rzymskie. 14. Chrześcijaństwo. 15. Upadek Imperium Rzymskiego.	jw.	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie Półwysep Apeniński wskazuje na osi chronologicznej wiek, w którym założono Rzym na podstawie ilustracji opisuje wygląd rzymskiej ulicy opowiada co najmniej jedną legendę związaną z założeniem Rzymu wyjaśnia pojęcie republika wie, że językiem Rzymian była łacina na podstawie ilustracji omawia strój i uzbrojenie 	<ul style="list-style-type: none"> podaje datę założenia Rzymu wyjaśnia pojęcie Imperium Rzymskie wymienia uprawnienia zgromadzenia ludowego, senatu, trybunów ludowych i konsulów opowiada legendy o założeniu Rzymu wie, kto mógł zostać senatorem wyjaśnia, dlaczego wilczyca jest symbolem Rzymu podaje pochodzenie słowa republika wyjaśnia pojęcia: 	<ul style="list-style-type: none"> omawia położenie i warunki geograficzne Rzymu wymienia przyczyny rozwoju Rzymu opowiada o rzymskim senacie wyjaśnia, w jakich okolicznościach Rzym stał się republiką na osi chronologicznej umieszcza daty założenia Rzymu i wprowadzenia republiki wskazuje na mapie największy zasięg Imperium Rzymskiego wyjaśnia różnicę między republiką a cesarstwem charakteryzuje 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje opowieści o założeniu Rzymu z ustaleniami historyków na podstawie planu omawia rozwój terytorialny Rzymu porównuje ustrój republikańskiego Rzymu z demokracją ateńską – wskazuje podobieństwa i różnice podaje przykłady rzymskich budowli, które możemy oglądać także dzisiaj 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje ustrój demokracji rzymskiej ze współczesną demokracją omawia wpływ wybitnych jednostek (Hannibal, Cezar, Oktawian August) na dzieje Rzymu wymienia państwa Europy, Afryki i Azji, w których można zobaczyć pozostałości rzymskich dróg, akweduktów i mostów samodzielnie przygotowuje wypowiedź na temat 	2

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą; uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną; uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę celującą; uczeń:	Liczba godzin
				<p>rzymskiego legioni- nisty</p> <ul style="list-style-type: none"> • wie, kim byli Hannibal, Juliusz Cezar i Oktawian August • umieszcza na osi chronologicznej I w. p.n.e. • wyjaśnia pojęcia: cesarstwo, legion, legionista • wymienia prawo rzymskie jako podstawę współczesnego prawa • wymienia największe osiągnięcia Rzymian: drogi, akwedukty i mosty • na podstawie ilustracji omawia wygląd rzymskiej ulicy • na podstawie ilustracji omawia wygląd domu bogatego Rzymiani- 	<p>termy, akwedukty</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny podbojów Rzymian • wskazuje na mapie Kartaginę i Galię • wyjaśnia pojęcia: dyktator, cesarz, centurion, legat • omawia sposób dojścia Cezara do władzy • wyjaśnia, czym były prowincje rzymskie i jaka była rola namiestników • wyjaśnia, skąd pochodzi słowo cesarz • wie, czym był Panteon • opisuje Forum Romanum jako centrum życia starożytnego Rzymu • na podstawie informacji opisuje 	<p>sposób walki Galów</p> <ul style="list-style-type: none"> • wie, w jakich okolicznościach wznoszono łuki tryumfalne • krótko omawia wojny Rzymu z Kartaginą • omawia władzę cesarzy rzymskich, wymienia ich prerogatywy • podaje przykłady zasad rzymskiego prawa stosowanych do dziś • opisuje sposób budowania rzymskich dróg • wskazuje przykłady naśladowania przez Rzymian architektury greckiej • wyjaśnia powiedzenie „wszystkie drogi prowadzą do Rzymu” • omawia religię Rzymian 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego dla starożytnych Rzymian ważne było budowanie dróg • porównuje religię Rzymian i Greków, wskazuje podobieństwa i różnice • wskazuje, czym różniły się igrzyska greckie od igrzysk rzymskich • porównuje pozycję ludzi wolnych i niewolników w cesarstwie rzymskim • wskazuje na mapie kraje, w których apostołowie głosili naukę Jezusa 	<p>sieci dróg rzymskich, wykorzystuje informacje pozapodręcznikowe – encyklopedie, literaturę przedmiotu, internet</p> <ul style="list-style-type: none"> • na podstawie informacji pozapodręcznikowych odpowiada na pytanie, czy chrześcijanie mogą wyróżniać dziś religię na całym świecie, czy są miejsca, gdzie są prześladowani • podaje przykłady nietolerancji w dzisiejszym świecie • wyszukuje informacje na temat dalszych losów cesarstwa wschodniorzymskiego 	

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą; uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną; uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę celującą; uczeń:	Liczba godzin
				<ul style="list-style-type: none"> na wymienia kilku rzymskich bogów wie, kim byli gladiatorzy wymienia przykładowe rozrywki Rzymian wyjaśnia pojęcie niewolnik wskazuje na osi czasu I w. n.e. wskazuje na mapie Palestynę wie kim był Jezus z Nazaretu wie, że narodziny Jezusa uznano za początek naszej ery (n.e.) wyjaśnia pojęcia: apostoł, Ewangelia wskazuje na osi chronologicznej V w. n.e. wyjaśnia pojęcie barbarzyńca wskazuje na 	<ul style="list-style-type: none"> sposób budowania rzymskich dróg wyjaśnia, jaką pozycję miała rodzina w społeczeństwie rzymskim wyjaśnia, jacy bogowie tworzyli Trójcę Kapitołińską omawia wygląd i przeznaczenie Panteonu wie, co się odbywało w Koloseum i w Cyrku Wielkim wyjaśnia pojęcia: igrzyska, amfiteatr wymienia symbole pierwszych chrześcijan wyjaśnia, kogo nazywamy chrześcijanami umieszcza na osi chronologicznej wiek, w którym 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje ulubione rozrywki Rzymian – wyścigi rydwanów i walki gladiatorów wie, w jaki sposób zdobywano niewolników w Imperium Rzymskim omawia symbolikę chrześcijańską wyjaśnia, dlaczego pierwsi chrześcijanie modlili się w katakumbach podaje przyczyny i przebieg prześladowań chrześcijan w Rzymie krótko omawia działalność apostołów Piotra i Pawła z Tarsu podaje współczesne znaczenia słów wandal i barbarzyńca podaje daty podziału cesarstwa na 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje nauczanie Jezusa omawia dziedzictwo cywilizacji rzymskiej wyjaśnia, na czym polegała przewaga militarna plemion barbarzyńskich nad Rzymianami 		

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą; uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną; uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę celującą; uczeń:	Liczba godzin
				<p>mapie Rzym i Konstantynopol</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia plemiona Wandalów i Hunów 	<ul style="list-style-type: none"> chrześcijanie mogli wyznawać swoją religię, bez narażenia się na prześladowania wyjaśnia pojęcia: Dobra Nowina, przypowieść, tolerancja, Mesjasz wymienia przyczyny słabości cesarstwa rzymskiego wskazuje na mapie kierunki podbojów Hunów i Wandalów 	<p>wschodnie i zachodnie oraz datę upadku cesarstwa zachodniego</p>			
CZĘŚĆ IV. W PAŃSTWIE KRÓLA FRANKÓW I W ŚREDNIOWIECZNEJ POLSCE									
<p>16. W państwie Karola Wielkiego.</p> <p>1. Karol zwany Wielkim.</p> <p>2. Szkoła w Akwizgranie.</p> <p>3. W pałacu cesarskim.</p> <p>4. Dziedzictwo Karola</p>	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik zeszyt ćwiczeń 	<ul style="list-style-type: none"> Karol Wielki – władca Franków, cesarz rzymski położenie geograficzne i zasięg terytorialny państwa Karola Wielkiego nauka i sztuka 	Temat spoza PP.	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie państwo Karola Wielkiego wyjaśnia pojęcie koronacja na podstawie ilustracji omawia sposób kopiowa- 	<ul style="list-style-type: none"> podaje datę koronacji Karola Wielkiego na cesarza i określa, który to jest wiek podaje nazwę plemienia, którego władcą był Ka- 	<ul style="list-style-type: none"> wie, kim byli Słowianie i Germanie wyjaśnia, kogo kształciła szkoła pałacowa w Akwizgranie i na czym polegała karolińska reforma pi- 	<ul style="list-style-type: none"> omawia rozwój terytorialny państwa Karola Wielkiego wymienia wzorce, jakie czerpali władcy państw śre- 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego Karola Wielkiego nazywano ojcem Europy 	1

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą; uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną; uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę celującą; uczeń:	Liczba godzin
Wielkiego.		<p>w czasach karolińskich</p> <ul style="list-style-type: none"> • państwo Karola Wielkiego fundamentem zachodniej Europy • pojęcia: Akwizgran, pismo karolińskie (minuskuła), król, cesarz, szkoła pałacowa, arkady 		<p>nia ksiąg w średniowieczu</p> <ul style="list-style-type: none"> • wie, że językiem urzędowym w państwie Karola Wielkiego była łacina • wymienia państwa, jakie powstały po podziale królestwa Karola Wielkiego na trzy części 	<p>rol Wielki</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady wspierania nauki przez Karola Wielkiego • krótko omawia wygląd pałacu w Akwizgranie – wyjaśnia pojęcie arkady 	<p>sma łacińskiego</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia działania cesarza, które doprowadziły do rozwoju kultury i architektury • wymienia zasługi Karola Wielkiego dla rozwoju średniowiecznej Europy 	<p>dniowiecznych z państwa Karola Wielkiego</p>		
<p>17. Początki państwa polskiego.</p> <p>1. Polanie i inne plemiona. 2. Co się wydarzyło w roku 966? 3. Ubrani w koczugi. 4. Zwycięstwa Mieszka.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń 	<ul style="list-style-type: none"> • plemiona słowiańskie – Polanie i Wiślanie • dynastia Piastów • Mieszko I pierwszym władcą Polski • zasięg terytorialny państwa Mieszka • chrzest Polski • drużyna książęca • zwycięstwo Mieszka I pod Cedynią • pojęcia: Polanie, Wiślanie, plemię, 	<p>10. Państwo polskie za Piastów.</p> <p>Uczeń:</p> <p>2) wskazuje na mapie Gniezno i państwo Mieszka I;</p> <p>3) opisuje panowanie Mieszka I, umieszcwiając je w czasie i używając pojęć: plemię, gród, drużyna, książę.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie tereny zamieszkiwane przez Polan i Wiślan • określa wiek, w którym panował Mieszko I • na podstawie ilustracji opisuje wygląd grodu • wie, co wydarzyło się w 966 roku • wymienia pań- 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie najważniejsze grody Polan i Wiślan • omawia okoliczności przyjęcia chrztu przez Mieszka I • wie, kim była Dobrawa • opisuje znaczenie i zadania drużyny książęcej • wyjaśnia pojęcia: 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie mapy omawia rozwój terytorialny państwa Mieszka • wymienia przyczyny przyjęcia chrztu przez księcia Polan • omawia znaczenie przyjęcia chrztu przez Mieszka I 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje wierzenia Słowian do religii chrześcijańskiej • wyjaśnia, dlaczego chrześcijaństwo przyszło do nas z Czech, a nie z cesarstwa niemieckiego 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie analizuje teksty źródłowe dotyczące panowania Mieszka I 	1

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą; uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną; uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę celującą; uczeń:	Liczba godzin
		książę, kmić, chrzest Polski, Gniezno, ród, Mieszko, družyna książęca, wojowie, kasztelan, gród obronny, włościanie, biskupstwo, „budowniczy państwa polskiego”		stwo, z którym Mieszko I prowadził zwycięskie wojny	plemię, ród, książę, Piastowie, chrzest, gród obronny, družyna, danina <ul style="list-style-type: none"> zna datę 972 i wie, co się wtedy wydarzyło 				
18. Wprawa św. Wojciecha. 1. Książę Bolesław i misjonarz z Pragi. 2. Wyprawa św. Wojciecha do Prusów. 3. Drzwi Gnieźnieńskie świadectwem historii.	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik zeszyt ćwiczeń 	<ul style="list-style-type: none"> Bolesław Chrobry następcą Mieszka I misja chrystianizacyjna św. Wojciecha do Prusów Drzwi Gnieźnieńskie zabytkiem sztuki średniowiecznej i źródłem historycznym św. Wojciech – pierwszy patron Polski pojęcia: biskup, chrześcijaństwo, misja, Prusowie, Drzwi Gnieźnieńskie 	10. Państwo polskie za Piastów. Uczeń: 4) uwzględni postać św. Wojciecha.	<ul style="list-style-type: none"> wie, kim był św. Wojciech i dokąd udał się z misją wyjaśnia pojęcie poganin wskazuje na mapie miejsce pochowania św. Wojciecha wie, co przedstawiają Drzwi Gnieźnieńskie 	<ul style="list-style-type: none"> wie, kto został następcą Mieszka I pokazuje na mapie tereny zamieszkałe przez Prusów krótko opowiada o wyprawie biskupa Wojciecha wyjaśnia, dlaczego Drzwi Gnieźnieńskie są dziełem sztuki i źródłem historycznym wyjaśnia, dlaczego Bolesław Chrobry 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje wyprawę biskupa Wojciecha do Prusów wyjaśnia, dlaczego Bolesław Chrobry pomógł biskupowi zorganizować wyprawę chrystianizacyjną 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje tekst źródłowy na podstawie przedstawień na Drzwiach Gnieźnieńskich opowiada żywot św. Wojciecha 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie gromadzi informacje na temat patronów Polski omawia rolę sztuki – rzeźb, malowideł – w przekazywaniu wiarym informacji o świętych oraz zasad Piśma Świętego 	1

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą; uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną; uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę celującą; uczeń:	Liczba godzin
					<p>sprowadził ciało Wojciecha do Gniezna</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: chrześcijaństwo, biskup, misja, patron • umieszcza na osi czasu rok 997 				
<p>19. Bolesław Chrobry – książę i król.</p> <p>1. W roku 1000 w Gnieźnie. 2. Miecz Bolesława Chrobrego. 3. Królewska korona.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń 	<ul style="list-style-type: none"> • zjazd gnieźnieński • podboje Bolesława Chrobrego • Bolesław Chrobry – pierwszy król Polski • pojęcia: wojowie, wyprawa wojenna, koronacja 	<p>10. Państwo polskie za Piastów.</p> <p>Uczeń:</p> <p>4) opowiada historię zjazdu gnieźnieńskiego, uwzględniając postacie: św. Wojciecha, Bolesława Chrobrego i Ottona III.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • umieszcza na osi czasu rok zjazdu gnieźnieńskiego oraz rok koronacji Bolesława Chrobrego • wskazuje na mapie zasięg terytorialny państwa Bolesława Chrobrego • opowiada o zjeździe gnieźnieńskim 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny i skutki zjazdu gnieźnieńskiego • wyjaśnia pojęcia: wojowie, wyprawa wojenna, koronacja • wie, co to jest Szczerbiec i skąd, według legendy, pochodzi jego nazwa • wie, kim był Otton III 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia symbolikę włóczni św. Maurycego i diademu cesarskiego • wskazuje na mapie tereny podbite przez Bolesława Chrobrego na wschodzie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego Bolesław Chrobry jest uważany za dobrego władcę • omawia znaczenie koronacji Bolesława Chrobrego 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie informacji pozapodręcznikowych opowiada o panowaniu Ottona III i jego wizji Europy składającej się z czterech części 	1

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą; uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną; uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę celującą; uczeń:	Liczba godzin
POWTÓRZENIE MATERIAŁU I SPRAWDZIAN WIA- DOMOŚCI – O KAROLU WIELKIM I POCZĄTKACH PAŃSTWA POLSKIEGO.	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik zeszyt ćwiczeń 	16. W państwie Karola Wielkiego. 17. Początki państwa polskiego. 18. Wyprawa św. Wojciecha. 19. Bolesław Chrobry – książę i król.	jw.	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie państwo Karola Wielkiego wyjaśnia pojęcie koronacja na podstawie ilustracji omawia sposób kopiowania ksiąg w średniowieczu wie, że językiem urzędowym w państwie Karola Wielkiego była łacina wymienia państwa, jakie powstały po podziale królestwa Karola Wielkiego na trzy części wskazuje na mapie tereny zamieszkiwane przez Polan i Wiślan określa wiek, w którym pano- 	<ul style="list-style-type: none"> podaje datę koronacji Karola Wielkiego na cesarza i określa, jaki to jest wiek podaje nazwę plemienia, którego władcą był Karol Wielki podaje przykłady wspierania nauki przez Karola Wielkiego krótko omawia wygląd pałacu w Akwizgranie – wyjaśnia pojęcie arkady wskazuje na mapie najważniejsze grody Polan i Wiślan omawia okoliczności przyjęcia chrztu przez Mieszka I wie, kim była Dobrawa 	<ul style="list-style-type: none"> wie, kim byli Słowianie i Germanie wyjaśnia, kogo kształciła szkoła pałacowa w Akwizgranie i na czym polegała karolińska reforma pisma łacińskiego wymienia działania cesarza, które doprowadziły do rozwoju kultury i architektury wymienia zasługi Karola Wielkiego dla rozwoju średniowiecznej Europy na podstawie mapy omawia rozwój terytorialny państwa Mieszka wymienia przyczyny przyjęcia chrztu przez księcia Polan omawia znaczenie przyjęcia chrztu przez Mieszka I 	<ul style="list-style-type: none"> omawia rozwój terytorialny państwa Karola Wielkiego wymienia wzorce, jakie czerpali władcy państw średniowiecznych z państwa Karola Wielkiego porównuje wierzenia Słowian do religii chrześcijańskiej wyjaśnia, dlaczego chrześcijaństwo przyszło do nas z Czech, a nie z cesarstwa niemieckiego analizuje tekst źródłowy na podstawie przedstawień na Drzwiach Gnieźnieńskich 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego Karola Wielkiego nazwano ojcem Europy samodzielnie analizuje teksty źródłowe dotyczące panowania Mieszka I samodzielnie gromadzi informacje na temat patronów Polski omawia rolę sztuki – rzeźb, malowideł – w przekazywaniu wiernym informacji o świętych oraz zasad Pisma Świętego na podstawie informacji z podręcznikowych opowiada o panowaniu Ottona III i jego wi- 	2

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą; uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną; uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę celującą; uczeń:	Liczba godzin
				<p>wał Mieszko I</p> <ul style="list-style-type: none"> • na podstawie ilustracji opisuje wygląd grodu • wie, co wydarzyło się w 966 roku • wymienia państwo, z którym Mieszko I prowadził zwycięskie wojny • wie, kim był święty Wojciech i dokąd udał się z misją • wyjaśnia pojęcie poganin • wskazuje na mapie miejsce pochowania świętego Wojciecha • wie, co przedstawiają Drzwi Gnieźnieńskie • umieszcza na osi czasu rok zjazdu gnieźnieńskiego oraz rok koronacji Bolesława Chrobrego 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje znaczenie i zadania drużyny książęcej • wyjaśnia pojęcia: plemię, ród, książę, Piastowie, chrzest, gród obronny, drużyna, danina • zna datę 972 i wie, co się wtedy wydarzyło • wie, kto został następcą Mieszka I • pokazuje na mapie tereny zamieszkałe przez Prusów • krótko opowiada o wyprawie biskupa Wojciecha • wyjaśnia, dlaczego Drzwi Gnieźnieńskie są dziełem sztuki i źródłem historycznym • wyjaśnia, dlaczego Bolesław Chrobry 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje wyprawę biskupa Wojciecha do Prusów • wyjaśnia, dlaczego Bolesław Chrobry pomógł biskupowi zorganizować wyprawę chrystianizacyjną • omawia symbolikę włóczni św. Maurycego i diademu cesarskiego • wskazuje na mapie tereny podbite przez Bolesława Chrobrego na wschodzie 	<p>opowiada żywot św. Wojciecha</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego Bolesław Chrobry uważany jest za dobrego władcę • omawia znaczenie koronacji Bolesława Chrobrego 	<p>zji Europy składającej się z czterech części</p>	

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą; uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną; uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę celującą; uczeń:	Liczba godzin
				<p>brego</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie zasięg terytorialny państwa Bolesława Chrobrego opowiada o zjeździe gnieźnieńskim 	<p>sprowadził ciało Wojciecha do Gniezna</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcia: chrześcijaństwo, biskup, misja, patron umieszcza na osi czasu rok 997 wymienia przyczyny i skutki zjazdu gnieźnieńskiego wyjaśnia pojęcia: wojowie, wyprawa wojenna, koronacja wie, co to jest Szczerebiec i skąd, według legendy, pochodzi jego nazwa 				
<p>20. Następcy Bolesława Chrobrego.</p> <p>1. Testament Bolesława Chrobrego.</p> <p>2. Rycerze krzyżacy i ich państwo.</p> <p>3. W Polsce dzielnicowej XIII wieku.</p>	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik zeszyt ćwiczeń 	<ul style="list-style-type: none"> początek rozbicia dzielnicowego sprowadzenie Krzyżaków na ziemie polskie powstanie państwa krzyżackiego najazdy Tatarów na 	Temat spoza PP.	<ul style="list-style-type: none"> wie, który władca podzielił państwo polskie na dzielnice umieszcza na osi czasu rok 1138 wyjaśnia pojęcie dynastia 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przyczyny podziału Polski na dzielnice opisuje ekspansję Krzyżaków na Pomorzu i Kujawach wymienia dzielnice 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, czym była dzielnica senioralna podaje skutki pozytywne i negatywne sprowadzenia Krzyżaków do Polski wie, jakie tereny stały się łupem Ta- 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia synów Bolesława Krzywoustego i wskazuje na mapie dzielnice, jakimi rządzili omawia skutki 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia okoliczności założenia zakonu krzyżackiego 	1

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą; uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną; uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę celującą; uczeń:	Liczba godzin
4. Władysław Łokietek odbudowuje państwo.		<p>ziemie polskie</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwój gospodarczy • zjednoczenie państwa polskiego i koronacja Władysława Łokietka na króla Polski • pojęcia: testament Bolesława Krzywoustego, rozbięcie dzielnicowe, ekspansja, zakon krzyżacki, dzielnicowa senioralna, dynastia 		<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie państwo zakonu krzyżackiego • podaje datę koronacji Władysława Łokietka • wymienia władcę, który zjednoczył państwo polskie • wskazuje na mapie Wielkopolską i Małopolską 	ce zjednoczone przez Władysława Łokietka	<ul style="list-style-type: none"> • omawia rozwój gospodarczy ziem polskich w czasach rozbięcia dzielnicowego 	<ul style="list-style-type: none"> • rozbięcia dzielnicowego • szczegółowo omawia okoliczności sprzeczności prowadzenia Krzyżaków do Polski 		
<p>21. Kazimierz Wielki – budownicz miast i zamków.</p> <p>1. Rządy króla Kazimierza.</p> <p>2. Król Kazimierz dobrym gospodarzem.</p> <p>3. W królewskiej stolicy – Krakowie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń 	<ul style="list-style-type: none"> • panowanie Kazimierza Wielkiego • wzrost znaczenia państwa polskiego i rozwój gospodarczy • Kraków stolicą Polski • zjazd władców europejskich i uczta u Wierzyńka • pojęcia: mury obronne, zamek 	<p>10. Państwo polskie za Piastów.</p> <p>Uczeń:</p> <p>5) wskazuje na mapie Kraków i państwo Kazimierza Wielkiego, umiejscawiając je w czasie;</p> <p>6) opowiada o panowaniu Kazimierza Wielkiego i uczcie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na osi chronologicznej wiek XIV • wskazuje na mapie państwo polskie za czasów Kazimierza Wielkiego • wyjaśnia pojęcie dyplomata • wyjaśnia, kogo gościł Wierzynek 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje lata panowania Kazimierza Wielkiego • wyjaśnia pojęcie przywilej • wymienia państwa, z którymi Kazimierz Wilki podpisał pokój • wyjaśnia, dlaczego król Kazimierz otrzymał przydomek Wielki 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego Kazimierz Wielki wolał prowadzić działania dyplomatyczne, niż zbrojne • opisuje, jak zmienił się Kraków w czasach Kazimierza Wielkiego • wymienia gości Kazimierza Wielkiego na uczcie u Wierzyńka 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia twierdzenie, że Kazimierz Wielki „zastał Polskę drewnianą, a zostawił mury” • wyjaśnia, jakie znaczenie dla państwa polskiego miała kodyfikacja prawa i wybitie 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie mapy w podręczniku wymienia ziemie przyłączone do Polski przez Kazimierza Wielkiego 	1

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą; uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną; uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę celującą; uczeń:	Liczba godzin
		obronny, dyplomata, statuty	u Wierzyńska.				wspólnej dla całego kraju monety		
22. Akademia w Krakowie. 1. Założenie Akademii Krakowskiej. 2. Wśród uczniów. 3. Wśród studentów. 4. Wśród profesorów. 5. Kto opiekował się nauką i sztuką?	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik zeszyt ćwiczeń 	<ul style="list-style-type: none"> Akademia Krakowska – pierwszy uniwersytet w Polsce najwybitniejsi absolwenci Akademii Krakowskiej pojęcia: uniwersytet, uczelnia, wszechelnica, profesor, żak, bakałarz, bursa, kolegium, rektor 	10. Państwo polskie za Piastów. Uczeń: 6) opowiada o powstaniu Akademii Krakowskiej.	<ul style="list-style-type: none"> wymienia władcę, który założył Akademię w Krakowie wyjaśnia pojęcia: uniwersytet, żak wymienia najsłynniejszych absolwentów Akademii Krakowskiej 	<ul style="list-style-type: none"> podaje datę założenia Akademii Krakowskiej wymienia władców, którzy odnowili i unowocześnili Akademię Krakowską wyjaśnia pojęcia: bakałarz, bursa, kolegium, rektor wymienia nazwę najstarszego bu- 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego Kazimierz Wielki założył Akademię Krakowską wymienia przedmioty wykładane w Akademii Krakowskiej opisuje życie codzienne krakowskiego żaka wyjaśnia, jak były prowadzone zajęcia na uniwersytecie omawia rolę, jaką 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje znaczenie panowania Kazimierza Wielkiego i Akademii Krakowskiej dla rozwoju polskiej nauki i sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje funkcjonowanie uniwersytetów w średniowieczu i w czasach współczesnych 	1

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą; uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną; uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę celującą; uczeń:	Liczba godzin
					<p>dynku Uniwersytetu Jagiellońskiego</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, kto mógł zostać żakiem, a kto profesorem na uniwersytecie 	<p>odgrywał rektor na uniwersytecie</p>			
<p>23. Jadwiga i Jagiełło – unia dwóch narodów.</p> <p>1. Jadwiga – królewna z Węgier.</p> <p>2. Litwa i Polska.</p> <p>3. Unia w Krewie – początek dynastii Jagiellonów.</p> <p>4. Panowanie Jadwigi i Jagiełły.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń 	<ul style="list-style-type: none"> • unia personalna polsko-węgierska • Jadwiga królem Polski • Litwa – wschodni sąsiad Polski • unia w Krewie, ślub Jadwigi i Jagiełły • początek rządów dynastii Jagiellonów • pojęcia: unia personalna, rada królewska, możnowładztwo 	<p>17. Jadwiga i Jagiełło.</p> <p>Uczeń:</p> <p>1) wskazuje na mapie Wielkie Księstwo Litewskie;</p> <p>2) wyjaśnia przyczyny unii polsko-litewskiej;</p> <p>3) charakteryzuje osobę Jadwigi i wymienia jej zasługi dla kultury polskiej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie Królestwo Polskie, Królestwo Węgierskie, Wielkie Księstwo Litewskie • wyjaśnia, jak to się stało, że Władysław Jagiełło został królem Polski • wymienia nazwę dynastii, której początek dał Władysław Jagiełło 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie unia personalna • podaje datę 1385 i wie, co się wtedy wydarzyło • wymienia przyczyny i skutki zawarcia unii polsko-litewskiej w Krewie • wyjaśnia, kim byli trubadurzy 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje sytuację Litwy przed zawarciem unii z Polską • wyjaśnia, w jaki sposób król Władysław Jagiełło i królowa Jadwiga dbali o rozwój nauki i sztuki w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego Akademia Krakowska nosi nazwę Uniwersytet Jagielloński • opisuje średniowieczne rozrywki i zabawy • wyjaśnia, jaki wpływ miało możnowładztwo małopolskie na wybór męża dla Jadwigi 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie tekstu źródłowego wymienia cechy charakteru Władysława Jagiełły • na podstawie ilustracji w podręczniku omawia wygląd herbu Polski i Litwy 	1

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą; uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną; uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę celującą; uczeń:	Liczba godzin
24. Wojna z zakonem krzyżackim. 1. Najazdy Krzyżaków. 2. Przygotowania do bitwy. 3. Wielka bitwa pod Grunwaldem. 4. Skutki bitwy – wyprawa pod Malbork.	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik zeszyt ćwiczeń 	<ul style="list-style-type: none"> konflikty polsko-krzyżackie Malbork stolicą państwa krzyżackiego wojna polsko-krzyżacka bitwa pod Grunwaldem pojęcia: wielki mistrz, wielki książę litewski, rycerstwo 	17. Jadwiga i Jagiełło. Uczeń: 4) opowiada o przyczynach i skutkach bitwy pod Grunwaldem.	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie ilustracji opisuje wygląd zamku w Malborku wskazuje na mapie Pomorze Gdańskie podaje datę bitwy pod Grunwaldem, wie, czym zwycięstwem się zakończyła 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny i skutki wojny z zakonem krzyżackim wyjaśnia, dlaczego zamek w Malborku był trudny do zdobycia wymienia wojska walczące po stronie polsko-litewskiej i walczące po stronie krzyżackiej na podstawie ilustracji opisuje wygląd rycerzy średniowiecznych 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego państwo krzyżackie było zagrożeniem dla Polski i Litwy omawia kolejne etapy wojny przedstawia przebieg oblężenia Malborka i jego skutki 	<ul style="list-style-type: none"> omawia skutki bitwy pod Grunwaldem z punktu widzenia Krzyżaków, Polaków i Litwinów 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie miejscowości, w których do dzisiaj zachowały się krzyżackie zamki samodzielnie interpretuje teksty źródłowe Jana Długosza 	1

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą; uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną; uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę celującą; uczeń:	Liczba godzin
POWTÓRZENIE MATERIAŁU I SRAWDZIAN WIA- DOMOŚCI – O WŁADCACH ŚREDNIOWIECZNEJ POLSKI.	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik zeszyt ćwiczeń mapa historyczna 	<p>20. Następcy Bolesława Chrobrego.</p> <p>21. Kazimierz Wielki – budowniczy miast i zamków.</p> <p>22. Akademia w Krakowie.</p> <p>23. Jadwiga i Jagiełło – unia dwóch narodów.</p> <p>24. Wojna z zakonem krzyżackim.</p>	jw.	<ul style="list-style-type: none"> wie, który władca podzielił państwo polskie na dzielnice umieszcza na osi czasu rok 1138 wyjaśnia pojęcie dynastia wskazuje na mapie państwo zakonu krzyżackiego podaje datę koronacji Władysława Łokietka wymienia władcę, który zjednoczył państwo polskie wskazuje na mapie Wielkopolskę i Małopolskę wskazuje na osi chronologicznej wiek XIV wskazuje na mapie państwo polskie za czasów Kazimierza 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przyczyny podziału Polski na dzielnice opisuje ekspansję Krzyżaków na Pomorzu i Kujawach wymienia dzielnice zjednoczone przez Władysława Łokietka podaje lata panowania Kazimierza Wielkiego wyjaśnia pojęcie przywilej wymienia państwa, z którymi Kazimierz Wielki podpisał pokój wyjaśnia, dlaczego król Kazimierz otrzymał przydomek Wielki podaje datę założenia Akademii Krakowskiej 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, czym była dzielnica senioralna podaje skutki pozytywne i negatywne sprowadzenia Krzyżaków na ziemię polskie wie, jakie tereny stały się łupem Tatarów w XIII wieku omawia rozwój gospodarczy ziem polskich w czasach rozbitcia dzielnicowego wyjaśnia, dlaczego Kazimierz Wielki wolał prowadzić działania dyplomatyczne, niż działania zbrojne opisuje, jak zmienił się Kraków w czasach Kazimierza Wielkiego wymienia gości Kazimierza Wielkiego na uczcie u Wierzyńka 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia synów Bolesława Krzywoustego i wskazuje na mapie dzielnice, jakimi rządzili omawia skutki rozbitcia dzielnicowego szczegółowo omawia okoliczności sprowadzenia Krzyżaków do Polski uzasadnia twierdzenie, że Kazimierz Wielki „zastał Polskę drewnianą, a zostawił murowaną” wyjaśnia, jakie znaczenie dla państwa polskiego miała kodyfikacja prawa i wybitie 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia okoliczności utworzenia państwa zakonu krzyżackiego na podstawie mapy w podręczniku wymienia ziemie przyłączone do Polski przez Kazimierza Wielkiego porównuje funkcjonowanie uniwersytetów w średniowieczu i w czasach współczesnych na podstawie tekstu źródłowego wymienia cechy charakteru Władysława Jagiełły na podstawie ilustracji w podręczniku 	2

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą; uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną; uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę celującą; uczeń:	Liczba godzin
				<p>Wielkiego</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie dyplomata • wyjaśnia, kogo gościł Wierzynek • wymienia władcę, który założył Akademię w Krakowie • wyjaśnia pojęcia: uniwersytet, żak • wymienia naj-słynniejszych absolwentów Akademii Krakowskiej • wskazuje na mapie Królestwo Polskie, Królestwo Węgierskie, Wielkie Księstwo Litewskie • wyjaśnia, jak to się stało, że Wła- 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia władców, którzy odnowili i unowocześnili Akademię Krakowską • wyjaśnia pojęcia: bakalarz, bursa, kolegium, rektor • wymienia nazwę najstarszego budynku Uniwersytetu Jagiellońskiego • wyjaśnia, kto mógł zostać żakiem, a kto profesorem na uniwersytecie • wyjaśnia pojęcie unia personalna • podaje datę 1385 i wie, co się wtedy wydarzyło • wymienia przy- 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego Kazimierz Wielki założył Akademię Krakowską • wymienia przedmioty wykładane w Akademii -Krakowskiej • opisuje życie codzienne krakowskiego żaka • wyjaśnia, jak były prowadzone zajęcia na uniwersytecie • omawia rolę, jaką odgrywał rektor na uniwersytecie • charakteryzuje sytuację Litwy przed zawarciem unii z Polską • wyjaśnia, w jaki sposób król Władysław Jagiełło 	<p>wspólnej dla całego kraju monety</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje znaczenie panowania Kazimierza Wielkiego i Akademii Krakowskiej dla rozwoju polskiej nauki i sztuki • wyjaśnia, dlaczego Akademia Krakowska nosi nazwę Uniwersytet Jagielloński • opisuje średniowieczne rozrywki i zabawy • wyjaśnia, jaki wpływ miało możnowładztwo 	<p>omawia wygląd herbu Polski i Litwy</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie miejscowości, w których do dzisiaj zachowały się krzyżackie zamki • samodzielnie interpretuje teksty źródłowe Jana Długosza 	

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą; uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną; uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę celującą; uczeń:	Liczba godzin
				<p>dysław Jagiełło został królem Polski</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia nazwę dynastii, której początek dał Władysław Jagiełło na podstawie ilustracji opisuje wygląd zamku w Malborku wskazuje na mapie Pomorze Gdańskie podaje datę bitwy pod Grunwaldem, wie czym zwycięstwem się zakończyła 	<p>czynny i skutki zawarcia unii polsko-litewskiej w Krewie</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, kim byli trubadurzy wymienia przyczyny i skutki wojny z zakonem krzyżackim wyjaśnia, dlaczego zamek w Malborku był trudny do zdobycia wymienia wojska walczące po stronie polsko-litewskiej i walczące po stronie krzyżackiej na podstawie ilustracji opisuje wygląd rycerzy średniowiecznych podaje lata panowania Kazimierza Wielkiego 	<p>i królowa Jadwiga dbali o rozwój nauki i sztuki w Polsce</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego państwo krzyżackie było zagrożeniem dla Polski i Litwy omawia kolejne etapy wojny przedstawia przebieg oblężenia Malborka i jego skutki 	<p>małopolskie na wybór męża dla Jadwigi</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia skutki bitwy pod Grunwaldem z punktu widzenia Krzyżaków, Polaków i Litwinów 		

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą; uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną; uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę celującą; uczeń:	Liczba godzin
					<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie przywilej • wymienia państwa, z którymi Kazimierz Wielki podpisał pokój • wyjaśnia, dlaczego król Kazimierz otrzymał przydomek Wielki • podaje datę założenia Akademii Krakowskiej • wymienia władców, którzy odnowili i unowocześnili Akademię Krakowską • wyjaśnia pojęcia: bakalarz, bursa, kolegium, rektor • wymienia nazwę najstarszego budynku Uniwersytetu Jagiellońskiego • wyjaśnia, kto 				

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą; uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną; uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę celującą; uczeń:	Liczba godzin
					<p>mógł zostać żakiem, a kto profesorem na uniwersytecie</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie unia personalna • podaje datę 1385 i wie, co się wtedy wydarzyło • wymienia przyczyny i skutki zawarcia unii polsko-litewskiej w Krewie • wyjaśnia, kim byli trubadurzy • wymienia przyczyny i skutki wojny z zakonem krzyżackim • wyjaśnia, dlaczego zamek w Malborku był trudny do zdobycia • wymienia wojska walczące po stronie polsko- 				

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą; uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną; uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą; uczeń:	Wymagania na ocenę celującą; uczeń:	Liczba godzin
					<ul style="list-style-type: none"> -litewskiej i walczące po stronie krzyżackiej • na podstawie ilustracji opisuje wygląd rycerzy średniowiecznych 				